

Društvo slovenskih književnih prevajalcev
Sovretova nagrada 2004
Marjan Strojan

Utemeljitev

Prevajalsko področje Marjana Strojana je jezikovno in zvrstno zgoščeno, toda geografsko in časovno zelo obsežno: omejeno je na angleško pesništvo, zajema pa epsko in lirsko poezijo iz Velike Britanije in Amerike od 7. do 20. stoletja. V tem okviru si Strojan izbira predvsem zahtevna dela, ki še niso bila prevedena v slovenščino: izbrane Chaucerjeve srednjeveške *Canterburyjske zgodbe* (1974), stari ep *Beowulf* (1992), novejši Miltonov *Izgubljeni raj* (2003) in množico raznovrstnih pesmi za veliko *Antologijo angleške poezije* (1996/1997), ki jo je sam tudi sestavil in uredil.

Mikajo ga torej predvsem prvenstveni prevajalski vzponi k visokim, še ne osvojenim in težko dostopnim ciljem, tvegane odprave, pri katerih je mogoče računati na uspeh le z odlično opremo in pripravo – z znanjem, vzdržljivostjo, iznajdljivostjo, potrpljenjem, pripravljenostjo na iskanje poti iz položajev, ki se zdijo brezizhodni, in z neomajnim prepričanjem, da je cilj vreden dolgotrajnih naporov. Najbolj zahteven med temi cilji je *Izgubljeni raj*, pot do njega je trajala skoraj pol prevajalčevega življenja.

Milton je svojo verzno pripoved o nastanku sveta in človeka, o življenju Adama in Eve v raju in o njuni izgubi tamkajšnjih privilegijev, o razmerjih med Bogom, Satanom in prvima človekoma oprl na znane biblijske zgodbe, ki pa jih je uredil in razložil z vidika novoveškega človeka. Dopolnil jih je z mnogimi nadrobnostmi, razmišljanji in razlagami, v katerih je pokazal bogato znanje, domišljijo in izkušnost moža, ki je spoznal uspeh in neuspeh, ljubezen in razočaranje, bolezen in smrt, in z besedami izrazil nostalgijo pesnika, ki je izgubil vid, a se v slepoti še bolj živo spominja barv in oblik sveta. Marjan Strojan je z izbrušenim poslušom za ravnovesje med arhaičnim izrazom in sodobno občutljivostjo, podobno in hkrati različno od Miltonove, prevedel deset tisoč vrstic monumentalnega epa v dognane, neizumetničene, neprisiljene, čeprav nikakor ne preproste slovenske verze.

Za slovensko prevodno književnost je *Izgubljeni raj* velika pridobitev. Za srečno naključje lahko štejemo, da se je več kot tristo let po njegovem nastanku našel pesnik, ki je bil častitljivo angleško mojstrovino pripravljen in zmožen pokazati slovenskemu bralcu kot sodobno parabelo o človekovi svobodi in pokorščini, sreči in trpljenju.